

Salmonellose bij geitenlammeren

Op een melkgeitenbedrijf en de opfoklocatie van dat bedrijf werd dit voorjaar de aandoening salmonellose vastgesteld als oorzaak van diarree en plotselinge sterfte van jonge geitenlammeren. Kort daarna toonde GGD Hart voor Brabant salmonellabacteriën aan bij drie kinderen van deze geitenhouders.

Salmonellose is een aandoening die wordt veroorzaakt door salmonellabacteriën. Het is een meldingsplichtige zoönose die niet vaak bij schapen en geiten wordt vastgesteld. Salmonellose bij kleine herkauwers wordt meestal geassocieerd met abortus, bloedvergiftiging en maagdarmsstoornissen. Deze casus laat het belang zien van goede diagnostiek, monitoring en samenwerking, waardoor er gericht maatregelen genomen kunnen worden om verdere problemen te voorkomen.

Al sinds 2002 houdt de Gezondheidsdienst voor Dieren (GD) zich intensief bezig met de uitvoering van de diergezondheidsmonitoring in Nederland. Hiervoor werken wij nauw samen met onder andere de diersectoren, de zuivel, het ministerie van EZ, dierenartsen en veehouders. Deze rubriek verhaalt over bijzondere gevallen, speciaal onderzoek en opvallende resultaten die het werk van de monitoring oplevert. Samen werken we aan diergezondheid in het belang van dier, dierhouder en samenleving.

De casus

Omdat de geitenhouder onbegrepen problemen had in de opfok bij geitenlammeren besloot de begeleidend dierenarts na contact met de Veekijker lammeren in te sturen voor pathologisch onderzoek. Zij had aangegeven dat de problemen waren begonnen op een melkgeitenbedrijf bij jonge lammeren (minder dan een week oud). Bij deze lammeren trad plotselinge sterfte op en sommige dieren hadden last (gehad) van diarree. De problemen gingen gepaard met een hoog sterftepercentage. Op de opfoklocatie van dit melkgeitenbedrijf deden zich problemen voor bij de iets oudere lammeren. Bij deze dieren waren de maagdarmlaachten prominenter aanwezig, maar trad minder sterfte op. Omdat de lammeren niet reageerden op de ingestelde therapie, werden de dieren voor pathologisch onderzoek ingestuurd. GD stelde vast dat het om salmonellose ging en heeft de in de lammeren aangetoonde bacteriën laten typeren door het RIVM. Hieruit bleek dat het om *Salmonella* Typhimurium ging.

Gezamenlijke aanpak

Het aangetoonde MLVA-type 03-15-05-00-311 werd tot bovengenoemde casus slechts driemaal in Nederland aangetoond en bleek volledig overeen te komen met het salmonellatype dat in de kinderen van de geitenhouders was gevonden. Hieruit bleek het verband tussen de geiten en patiënten voor de infectie met salmonellabacteriën. Na overleg van GD met GGD Hart voor Brabant en de begeleidend dierenarts hebben de drie partijen gezamenlijk de casus beschreven voor het Signaleringsoverleg Zoönosen. Deze geanonimiseerde casusbeschrijving had tot doel om professionals in het veld op een laagdrempelige manier te informeren over de bevindingen en ze alert te maken op problemen als gevolg van *Salmonella* spp. en het mogelijke verband met geiten. De bij de geitenlammeren aangetoonde

salmonella's bleken op basis van het antibiogram in meer of mindere mate ongevoelig voor een aantal antibiotica. Hierbij dient te worden opgemerkt dat de onderzochte aantallen laag zijn. De herkomst van de infectie is onduidelijk.

Conclusie

In de afgelopen paar jaar is salmonellose op een klein aantal melkgeitenbedrijven vastgesteld. In de periode daarvoor werd

de aandoening sporadisch geconstateerd. Er is weinig bekend over het optreden van dragers bij kleine herkauwers. Bij onbegrepen diarree of sterfte is het belangrijk om de diagnose te stellen, zodat een gericht pakket aan maatregelen kan worden ingesteld. Daarnaast zijn algemene hygiënemaatregelen van belang om ziekte bij de mens te voorkomen. Deze casus illustreert hoe de Veekijker samen met andere betrokkenen werkt aan diergezondheid in het belang van mens en dier.